

Angelique Haak

Nooit meer alleen

UITGEVERIJ
XL
DEVENTER

*I wear this crown of thorns
Upon my liar's chair
Full of broken thoughts
I cannot repair*

'Hurt'
Johnny Cash

*‘Ons zelfbeeld is zo fragiel als de spiegel
waarin we het denken te zien’*

-1995-

De avond dat alles misging

Pijn. Een enorme pijnscheut flitste achter mijn ogen. De ruimte om me heen was nagenoeg donker en ik besepte dat ik lag. Op iets hards. De vloer?

Het duurde enkele lege seconden voordat flarden van het gevecht weer bij me terugkwamen. De stomp in mijn buik, het happen naar adem, zijn lichaam boven op me, zwaar, drukkend en zweterig. Zijn gezicht vlak bij het mijne en mijn tanden die zich vastklemde in zijn oor tot ik het kraakbeen zijn naam eer aan hoorde doen. Warm vocht dat vervolgens langs mijn gezicht sijpelde, geschreeuw en daarna vuurwerk gevolgd door stilte en duisternis.

Mijn adem stakte in mijn keel. Was *hij* hier ook nog? Ik draaide mijn hoofd, wat meteen een lichtshow aan nieuwe flitsen achter mijn ogen veroorzaakte. Pas nadat ze weggetrokken waren en de misselijkheid die ze veroorzaakten weer afzwakte, lukte het me de omgeving enigszins in me op te nemen. De open schuifpui waardoor het flauwe licht van de patiolamp naar binnen scheen, de vitrage die spookachtig danste op het ritme van de wind én de donkere contouren van zijn lichaam net naast de grote plantenbak!

Niet in staat om mezelf te verroeren, lag ik daar, te kijken naar hem, wachtend op een beweging of geluid van zijn kant. Alles was en bleef doodstil. Ik weet niet hoelang het duurde voor ik mezelf eindelijk dwong overeind te komen en te gaan zitten. Ik voelde mijn huid trekken en met een schok zag ik de vieze vegen op mijn armen, benen en gescheurde kleding. Bloed! Van hem of van mij? Een golf van misselijkheid welde opnieuw op en ik haalde een paar keer diep adem. Daarna werkte ik mezelf op handen en knieën en kroop in zijn richting. Bij elke beweging deed mijn beurse lijf zeer en steeds als ik iets dichterbij kwam, stopte ik tussendoor om te luisteren of ik iets hoorde. Niets.

Toen ik vlak bij hem was, gleden plotsklaps mijn handen weg en ik smakte op de vloer. Ik krabbelde weer op en keek vol walging naar het rode vocht op mijn handen. Ik veegde ze langs mijn shirt en staarde vervolgens naar het gezicht dat ik zo intens haatte. Bij zijn ogen bleef mijn blik hangen. Die waren opengesperd en staarden me recht aan. Ook zijn mond hing een stukje open.

Vanuit de hoek van de kamer, achter de plantenbak, klonk plotseling gejammer en ik keek op. Daar zat ze, poedelnaakt, en net als ik onder het bloed. Haar lange haren hingen langs haar armen en lichaam. Ze wiegde zachtjes van voor naar achter.

Ik kroop naar haar toe en fluisterde haar naam, maar ze keek strak langs me heen met een lege blik in haar ogen. Ik stak mijn hand naar haar uit en ze schoot opzij. Ik zag nu de bebloede hamer die naast de plantenbak lag en voelde opnieuw dat mijn maag zich samenknep. Wat was er in godsnaam gebeurd, had zij...?

Een nieuw geluid, achter me nu en ik draaide me om, staarde ademloos naar de gestalte die in de deuropening verscheen.

-2019-

De ochtend dat het verleden terugkwam

Net als elke ochtend pakte ik de krant van de deurmat en begaf me er nog praktisch slaapwandeland mee naar de keuken. Ik zette de koffieautomaat aan en in de tijd dat het apparaat spoelde en opwarmde, haalde ik uit mijn praktijk mijn cliëntendossiers voor die dag en legde ze op de hoek van de keukentafel. Alles ging op de automatische piloot, maar het was beslist belangrijk dat het zo ging. Structuur gaf me houvast.

Met mijn koffie nam ik plaats aan de tafel en checkte een voor een de dossiers om te kijken welke kinderen ik vandaag kon verwachten en wat ik nog voor te bereiden had voor de gesprekken. Ik zag dat Mischa – een ventje aan wie ik de afgelopen maanden mijn hart een beetje had verloren – vandaag mijn laatste cliëntje was.

Een maand of drie geleden had zijn moeder haar eerste afspraak bij me gemaakt. De eerste keer dat ze tegenover me zat in mijn praktijk, had ze dikke wallen onder haar ogen gehad en een moedeloze uitstraling op haar gezicht. De zesjarige Mischa

dreef zijn ouders tot wanhoop met zijn driftbuien. Nadat ze eindeloos verschillende opvoedmethoden hadden uitgeprobeerd, hadden ze de stap gezet om naar een kindercoach te gaan.

‘Mischa is altijd al dwars geweest,’ vertelde zijn moeder tijdens de intake. ‘Ik begrijp gewoon niet waarom hij áltijd zo moeilijk doet.’

Blijkbaar was haar blik nog niet op de grote ingelijste poster gevallen die boven de sofa in mijn praktijkruimte hing. Een afbeelding van twee kinderen aan het strand. De jongen en het meisje keken vanaf het strand naar de ondergaande zon boven het water. Boven hun hoofden stond in sierlijke letters de tekst: ER ZIJN GEEN MOEILIJKE KINDEREN, ALLEEN KINDEREN DIE HET MOEILIK HEBBEN.

Dit was een van de eerste dingen die ik tijdens mijn opleiding geleerd had en waarvan ik inmiddels uiterst overtuigd geraakt was. Veel ouders waren echter sceptisch over deze uitspraak. ‘Nou, dan heb je Sammy nog niet meegemaakt!’ Of: ‘Je kunt me nog meer vertellen, Britt is een echte lastpak.’

Wat was het dan mooi om te merken dat slechts na een paar weken, en vooral na wat kleine veranderingen in het gedrag van de ouders zélf, ze die uitspraak meestal in een ander licht zagen.

Zodra ouders bereid waren door een andere bril naar hun kind te kijken en zich af te vragen welke

behoefden er achter het gedrag van hun kinderen schuilgingen, bracht dat vrijwel altijd verbetering. Ik klapte met een dubbel gevoel Mischa's dossier dicht. Het was fijn dat het vandaag zijn laatste afspraak met mij was, maar ik wist ook dat ik het guiltige ventje zou missen. Afscheid nemen van een van 'mijn' kindjes deed altijd een beetje zeer.

Bij mijn tweede bak koffie pakte ik de krant erbij, zoals ik dat elke ochtend deed. Ik bladerde hem door en las de artikelen die mijn aandacht trokken, tot plotseling alle grond onder mijn voeten verdween. Daar, op de pagina van de overlijdensberichten, zwart omrand, stond het. *Zij leefde in eenzaamheid en is in eenzaamheid gestorven.* Háár naam, en onderaan drie dikgedrukte letters.

Drie letters die ooit zoveel voor mij, voor ons betekend hadden, maar die uiteindelijk niets waard bleken. De kop met koffie kletterde uit mijn hand en het papier rimpelde en zoog een deel van het vocht op. Van structuur was in geen velden of wegen meer iets te bekennen.

-1994-

Hoe het schooljaar begon

‘Emma, kom je?’

Geklop op mijn deur maakte me wakker. Ik rolde mezelf kreunend op tot een balletje en trok de deken over mijn hoofd, in een poging de dag van vandaag nog even uit te stellen. Mijn nacht had grotendeels bestaan uit een vicieuze cirkel van piekeren, malen en ontelbare pogingen om in slaap te komen.

‘Emma? Ben je wakker?’

Even overwoog ik te roepen dat ik me niet lekker voelde, wat niet geheel een leugen zou zijn, maar het idee van de ruzie die ongetwijfeld zou volgen weerhield me daarvan.

Geklop ging over in gebonk. ‘Emma, wakker worden!’ ‘Ja, ja, ik kom al,’ riep ik snel naar de dichte deur en ik gooide de deken van me af. Starend naar het plafond bedacht ik hoe relatief tijd was. Zes weken zomervakantie hadden vooraf een eeuwigheid geleken, en toch waren ze in een zucht voorbijgevlogen. Ik ging zitten en keek naar mijn kledingkast die aan het voeteneinde van mijn bed als een ongewenste toeschouwer op me neerkeek.

Die kledingkast – tenminste, de karige inhoud er-